

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

**La proiectul de lege cu privire la modificarea Art.I din Legea nr.
136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal
și Codului contravențional)
(nr.256 din 17.07.2024)**

În conformitate cu art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, în urma examinării proiectul de lege nr.256 din 17.07.2024 cu privire la modificarea Art.I din Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional), prezint următoarele amendamente:

- 1) La Art.I, modificarea referitoare la art.324 și 325 va avea următorul conținut:

Art. I. – Art.I din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) nr. 136 din 06.06.2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 245-246, art. 353 din 07.06.2024) se modifică după cum urmează:

„1. Punctul 141 „Articolul 324. Coruperea pasivă

(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia 4 se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1) săvârșite de către o persoană cu funcție de demnitate publică sau de către un funcționar internațional se pedepsesc cu amendă

în mărime de la 2000 la 3000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2) săvârșite în proporții ce depășesc 100 de unități convenționale se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(4) Faptele prevăzute la alin. (1), (2) sau (3) săvârșite: a) cu extorcare de bunuri sau servicii; b) în proporții mari se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

(5) Faptele prevăzute la alin. (1), (2), (3) sau (4) săvârșite: a) în proporții deosebit de mari; b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani cu amendă în mărime de la 13000 la 20000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.”

2. Punctul 142 „Articolul 325. Coruperea activă

(1) Promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1500 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1) săvârșite în privința unei persoane cu funcție de demnitate publică sau a unui funcționar internațional, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate 5

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2) săvârșite în proporții ce depășesc 100 de unități convenționale se pedepsesc cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 14000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(4) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2) săvârșite în proporții mari se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 14000 la 18000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(5) Faptele prevăzute la alin. (1), (2), (3) sau (4) săvârșite: a) în proporții deosebit de mari; b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani cu amendă în mărime de la 12000 la 18000 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 20000 la 40000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(6) Persoana care a promis, a oferit sau a dat bunuri ori servicii enumerate la art. 324 este liberată de răspundere penală dacă acestea i-au fost extorcate sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sunt la curent cu infracțiunea pe care a săvârșit-o.””

2) Pct 3-5 de la Art. I. – se exclude.

3) La Art.I, se completează cu următorul conținut:

1. la pct.26 textul „Codul se completează cu articolul 134¹² cu următorul cuprins:” se modifică cu textul „Articolul 134¹² va avea următorul cuprins:”

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Loșca Veronica
Țurcuș Chiriac
Boșca Roman

Argumentare

Prezentul amendament vine să ajusteze prevederile proiectului de lege înregistrat cu nr.256 din 17 iulie 2024 **cu privire la modificarea Art.I din Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional)** în baza avizului Guvernului Republicii Moldova.

1) În partea ce ține de intervențiile legislative la art. 324 din Codul penal, constatăm că prin proiect se urmărește lichidarea omisiunii legiuitorului de a sancționa persoana cu funcție de demnitate publică sau funcționarul internațional care pretinde, acceptă sau primește bunuri, servicii a căror valoare nu depășește 100 de unități convenționale, pentru a îndeplini ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia. Având în vedere că corupția subminează democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții, lupta împotriva corupției fiind parte integrantă a asigurării respectării statului de drept, se impune promovarea unei politici penale corecte și consecvente prin prisma unui tratament egal și toleranței zero față de orice act de corupție. În acest context, reținem că, la caz, modalitatea prin care se propune realizarea acestui deziderat comun, nu se exprimă prin cea mai reușită formulă, reieșind din următoarele considerente. 3 Legiuitorul a stabilit un quantum al valorii bunurilor primite în urma actului de corupție, în baza căruia aplică o pedeapsă graduală în dependență de faptul dacă a fost depășit acest plafon sau nu. Proiectul de lege propus spre examinare nu face această distincție în cazul persoanei cu funcție de demnitate publică sau a funcționarului internațional, încălcând-se în acest mod principiul proporționalității pedepsei penale. Astfel, analizând propunerile de modificare prin prisma opticii expuse în nota informativă, persoana cu funcție de demnitate publică va fi pasibilă de pedeapsa închisorii de la 7 la 15 ani indiferent de faptul dacă a primit bunuri în valoare de până la 5000 de lei sau bunuri a căror valoare depășește 40 de salarii medii pe economie, echivalentul prin aproximație a 550 000 lei. Se constată o inechitate, or o pedeapsă justă este o pedeapsă proporțională ale cărei limite să fie stabilite în funcție de o serie de criterii, printre care frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al acestuia. În aceeași ordine de idei, aducem în lumină raționamentele Curții Constituționale, expuse în Hotărârea sa nr. 18/2020 potrivit căroră „[...] incriminarea faptelor, stabilirea pedepsei pentru acestea, precum și regimul executării acestora țin de competența Parlamentului și se bazează pe rațiuni de politică penală. Parlamentul posedă, în acest sens, o marjă de discreție, în măsura în care nu afectează de o manieră nejustificată drepturile fundamentale ale persoanei și respectă principiile constituționale. Totuși, această marjă de discreție a legislatorului nu trebuie să afecteze principiul proporționalității sancțiunii aplicate prin raportare la fapta ilicită și la circumstanțele cazului. Parlamentul trebuie să estimeze, in abstracto, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al acestuia, care sunt limitele de pedeapsă

potrivite.”. Totodată, în Decizia nr. 124/2019, Curtea a reținut că instanțelor de judecată le revine sarcina de a individualiza în fiecare caz particular pedeapsa care trebuie aplicată unei persoane, luându-se în considerare toate circumstanțele relevante. Acest fapt reprezintă o garanție în vederea realizării principiului proporționalității pedepsei. Raportând argumentele Curții la speța noastră, sesizăm ca instanțele de judecată ar fi lipsite de posibilitatea de a individualiza pedeapsa în mod efectiv și rezonabil. Or, limitarea rolului instanței de judecată lipsește de substanță garanțiile dreptului la un proces echitabil. Subsecvent, ținem să menționăm că argumentele formulate supra sunt incidente și pentru modificările de la pct. 2 din proiectul de act normativ supus avizării.

2) Cu referire la modificările operate la art. 327-329 din Codul penal, menționăm că se impune reflectarea adecvată în textul normativ a ipotezei de producere a daunelor cu caracter nepatrimonial. Susținem faptul că consacrarea în legea penală doar a daunelor cu caracter patrimonial ar genera o lacună de care unii vor încerca să profite. În comparație cu daunele cu caracter patrimonial, cele cu caracter nepatrimonial pot lăsa urme chiar mai adânci în destinul unui om. Cu toate acestea însă, intervenția legislativă trebuie făcută într-o asemenea manieră încât să nu creeze suspiciuni de neconstituționalitate din perspectiva criteriilor de previzibilitate și calitate a normei penale. Or, imposibilitatea exercitării legale, de către persoanele fizice sau juridice a drepturilor și libertăților lor fundamentale prevăzute de Constituția Republicii Moldova, afectarea drepturilor și intereselor patrimoniale ale statului, ori afectarea obligațiilor statului asumate pe plan internațional generează un spectru larg de situații ipotetice, care din perspectiva pericolului social nu toate ar putea să se ridice la rangul răspunderii penale și al conceptului de ultima ratio. În situația în care, pe de o parte, norma este formulată într-o manieră generală, care nu permite persoanei să își stabilească conduita, iar pe de altă parte, în privința persoanei lezate nu este stabilit fără echivoc un anumit prejudiciu, considerăm că promovarea prevederilor respective vor crea impedimente din perspectiva incertitudinii normei pasibile de aplicare: a normei penale sau a normei contravenționale.

6 În aceeași ordine de idei, formula propusă ar putea crea premise pentru o interpretare extensivă defavorabilă din partea organelor de drept, ceea ce reprezintă o încălcare flagrantă a principiilor de drept penal. Or, ține de obligația pozitivă a statului de a asigura o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, condamnării și sancționării arbitrare a persoanei. Mai mult ca atât, la 19 mai 2023, pe platforma Ministerului Justiției au avut loc consultări publice pe marginea unor aspecte din proiect cu privire la modificările de la art. 327-329, 335 din Codul penal, care au generat divergențe de opinii în procesul de reavizare. În contextul mai multor hotărâri ale Curții Constituționale prin care a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau”, Ministerul Justiției a pus în discuție cu reprezentanți ai Procuraturii Generale, Procuraturii Anticorupție, Comisiei juridice, numiri și imunități, precum și cu avocați, instituirea în conținutul normelor de incriminare a urmărilor prejudecabile materializate atât prin cauzarea de daune intereselor patrimoniale ale persoanelor fizice și ale celor juridice cât și prin cauzarea de daune intereselor nepatrimoniale ale

persoanei. Prin urmare, discuțiile din cadrul ședinței de lucru, s-au axat pe aprecierea asupra conceptului normelor de incriminare enunțate, asupra concordanței acestora cu Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, dar totodată și asupra încadrării noilor modificări în prevederile legislative din domeniul dreptului penal, care în cele din urmă s-au materializat prin formula din Legea nr. 136/2024. În context, precizăm că modificările operate la textul art. 327-329 din Codul penal, prin Legea 136/2024, sunt în unison cu raționamentele Curții Constituționale a Republicii Moldova desprinse din textul mai multor hotărâri emise cu prilejul verificării constituționalității normelor în discuție (e.g. hotărârea nr.33 din 07.12.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu), hotărârea nr.24 din 17.10.2019 privind controlul constituționalității unor prevederi din articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și din articolul 335 alin. (11) din Codul penal etc.). Totodată, Guvernul își exprimă rezerva în partea ce ține de substituirea sintagmei „încălcarea legii” cu sintagma „contrare actelor normative”, or, în viziunea noastră această formulă nu conferă o claritate suplimentară noimei de incriminare, dar și ar fi contrară practicii Curții Constituționale. În context, reținem că prin încălcarea legii, organele judiciare au în vedere, pe lângă prescripțiile normative ale legii, și încălcarea anumitor obligații prevăzute prin hotărâri ale Guvernului, încălcarea anumitor ordine. Astfel, prin lege se are în vedere inclusiv o reglementare secundară emisă de Guvern, de altă autoritate a administrației publice centrale sau locale cu condiția ca acestea să detalieze o lege propriu-zisă din care derivă acele obligații.

3) Pentru a exclude omisiunea redacțională comisă în Legea nr.136/2024.